

Sygn. akt I CSK 2036/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa D. G. i D. G.1

przeciwko S. W. i W. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 30 czerwca 2021 r., sygn. akt I ACa 255/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od D. G. i D. G. na rzecz S. W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 30 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi po rozpoznaniu sprawy z powództwa D. G. i D. G.1 przeciwko S. W. i W. G., o zapłatę, na skutek apelacji Powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 18 listopada 2019 r., oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną na powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi wnieśli Powodowie, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., a także art. 379 pkt 4 k.p.c., a ponadto naruszenie prawa materialnego, tj. art. 647 k.c., art. 649 k. c. oraz art. 471 k.c.

Skarżący wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie oczywistej zasadności, a ponadto o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi, a także o zasądzenie od Pozwanych na rzecz Powodów kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Pozwany S. W. wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od Powodów na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyłącznie na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione w sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Oznacza to, że nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000, z. 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżący oparli na przesłance art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku,

gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, z. 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., sygn. akt III CZ 61/05, OSNC 2006, z. 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., sygn. akt II CZ 28/06, niepubl.; 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt II CSK 589/14, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., sygn. akt IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem stanowi odrębną część skargi i podlega ocenie co do zasady samodzielnie, tj. bez odnoszenia się na etapie jego rozpoznania (tzw. przedsądu) do argumentacji, która dotyczy rozpoznania skargi po jej przyjęciu przez Sąd Najwyższy. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., sygn. akt II CZ 89/2005, z 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt V CSK 2004/06, i z 24 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 8/06). To na skarżącym spoczywa obowiązek sformułowania w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odpowiednich argumentów wskazujących na istnienie powyższych okoliczności.

Tymczasem w niniejszej sprawie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się do sformułowania ogólnikowych ocen, co nie spełnia kryteriów przyjęcia skargi do rozpoznania i w związku z tym nie wypełnia wymagań stawianym profesjonalnemu pełnomocnikowi w postępowaniu kasacyjnym.

Oczywiście bezzasadne są również zarzuty dotyczące nieważności postępowania. Skarżący zarzucają nieważność postępowaniu z uwagi na fakt, iż w składzie Sądu Apelacyjnego w Łodzi brał udział sędzia J. Ś. powołany do pełnienia urzędu sędziego postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 26 stycznia 2021 r. (Monitor Polski, poz. 399). Zarzut nieważności odwołuje się do okoliczności przedstawienia kandydatury sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 3 z 2018 r.).

Wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wskazana w uzasadnieniu skargi kasacyjnej jako mająca świadczyć o nieważności postępowania w niniejszej sprawie uchwała połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I41101/20, OSNKW nr 2/2020, poz. 7) jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.). Zatem jako akt, który utracił moc obowiązującą na podstawie powyższego orzeczenia Trybunału, powyższa uchwała nie tylko nie wiąże żadnego składu sądu w Rzeczypospolitej Polskiej, lecz na mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji RP i wynikającej z tego przepisu mocy powszechnie obowiązującej orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego jej stosowanie stanowi naruszenie fundamentalnych zasad konstytucyjnych, w tym zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji RP). Jakkolwiek nie oznacza to a limine niedopuszczalności powoływania argumentacji zbieżnej z tą, wskazaną w uchwale z 23 stycznia 2020 r., to jednak w tym zakresie każdy akt stosowania prawa odwołujący się do podstawy prawnej uznanej przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z normami konstytucyjnymi należy uznać za niewywołujący skutków prawnych (także z uwagi na treść art. 190 ust.1 Konstytucji RP). Żaden bowiem następnie wydany akt stosowania prawa (w tym orzeczenie sądu), który odwołuje się do aktu

normatywnego lub jego części uznanych za sprzeczne z odpowiednimi wzorcami konstytucyjnymi, nie może odnieść zamierzonego jawnie niekonstytucyjnego skutku prawnego.

Wypada jedynie wspomnieć, że w takim przypadku nie znajduje zastosowania art. 190 ust. 4 Konstytucji RP ani przepisy ustaw procesowych konkretyzujące ten przepis, skoro nie zachodzi przypadek wydania orzeczenia lub innego aktu normatywnego w czasie, w którym przepis będący jego podstawą pozostawał objęty domniemaniem konstytucyjności.

Niezależnie od tego, iż Skarżący odwołują się do niekonstytucyjnej uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. nie mającej mocy obowiązującej, należy podkreślić, że nawet w jej świetle, okoliczność wyboru kandydata na stanowisko sędziego sądu powszechnego przez Krajową Radę Sądownictwa nie było uznane za wystarczającą dla stwierdzenia, iż zachodzi nieważność postępowania. Skarżący odwołują się do publicystycznych argumentów, które mogą być prezentowane jedynie w debacie publicznej o podłożu politycznym, jednak w żadnym razie nie spełniają wymagań rzetelnej argumentacji prawniczej. Dotyczy to w szczególności stwierdzenia, iż Skarżący nie uznają postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 28 stycznia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą (art. 190 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), zaś polski porządek prawny nie przewiduje i nie zna prawnych instrumentów ani weryfikacji składu Trybunału Konstytucyjnego, ani orzeczeń tegoż Trybunału. Podobnie polski ustrój konstytucyjny nie dopuszcza rozwiązań prawnych służących podważaniu czy weryfikacji powołania na urząd sędziego, którego dokonuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (a nie – jak mogłoby *prima facie* wynikać z uzasadnienia skargi kasacyjnej - Krajowa Rada Sądownictwa). Powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego nie podlega ani kontroli sądowej, ani weryfikacji w jakimkolwiek trybie, co wynika choćby z faktu, iż podejmowane jest wprost w trybie i na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która postępowania odwoławczego czy kontrolnego w tym zakresie nie przewiduje.

W konsekwencji, z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie

mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy, co wprost wynika z art. 179 ust. 1 Konstytucji RP, a także mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów z uwagi na ich niedopuszczalność, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21, zaś w zakresie skuteczności wstrzymania („zawieszenia stosowania”) przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 lipca 2021 r., sygn. P 7/20 (OTK ZU nr A/2021, poz. 49).

Tym samym Sąd Najwyższy nie znajduje podstaw do niestosowania w niniejszej sprawie zasady niedopuszczalności kwestionowania statusu sędziego (deklarowanej w art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym), co mogłoby sugerować wskazanie w pkt 1 lit. d postanowienia Wiceprezes Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-204/21 R Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej (ECLI:EU:C:2021:593). Powyższe rozstrzygnięcia, a przede wszystkim treść art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezskutecznienia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982.

Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej

powołaniem do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego), samodzielnie nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę (wyrok TSUE z 29 marca 2022 r., C-132/20, w sprawie BN i in. przeciwko Getin Noble Bank S.A., ECLI:EU:C:2022:235), zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201). W niniejszej sprawie nie wskazano natomiast jakichkolwiek okoliczności, które wymagałyby weryfikacji niezależności Sądu *ad quem*.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przesądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

[as]